

Deset godina „Časopisa za suvremenu povijest“

Desetljeće u životu nekoga historijskog časopisa razdoblje je koje omogućuje da se baci pogled na prijedeni put. To više što je ujedno riječ o značajnoj etapi u razvoju naše historijske znanosti.

Kad je pokrenut u jesen 1969. god., »Časopis za suvremenu povijest« bio je po namijenjenoj mu zadaći jedini takve vrste u našoj historiografiji. Specijalnost mu je da se što više i svestrano interesira za razdoblja od sredine 19. st. dalje, s težištem na 20. stoljeću. Ali toj njegovoj namjeni nije se dosad pridružio nijedan novi časopis, unatoč tome što znanstvena istraživanja iz novije povijesti postaju zapravo najdinamičnija komponenta naše historijske znanosti.

Nekoliko statističkih pokazatelja uvodi nas u poznavanje dinamičnosti »Časopisa za suvremenu povijest« u proteklih deset godina, tj. u obavljanje zadaće pred kojom se nalazio Urednički odbor. Izašlo je 28 brojeva u 25 svezaka (tri dvobroja), što znači da je časopis istrajao u redovitom izlaženju, a za što, na žalost, ima malo primjera u našoj historiografskoj periodici. Na njegovim stranicama surađivala su 133 autora, koji su objavili oko 480 raznovrsnih priloga. Od toga doista velikog broja suradnika osam ih je iz inozemstva.

Potrebno je istaći i to da su u časopisu surađivala gotovo sva najpoznatija imena jugoslavenske historiografije, tj. oni historičari koji se bave istraživanjem povijesti 19. i 20. st. Uz to je, također, jednako važno da je časopis otvarao svoje stranice i nizu najmlađih znanstvenih radnika, potičući ih time u njihovu razvoj i zanimanju za istraživanje pojedinih pitanja novije povijesti. Pred Uredničkim je odborom zadaća da svu tu suradnju još više razvija, jer upravo o tome najviše ovisi kvaliteta, raznovrsnost i uopće razina sadržaja neke periodične publikacije.

Brojni i različiti prilozi na stranicama časopisa svjedoče o širokom tematskom rasponu njegova sadržaja. Iako se glavno zanimanje odnosilo na probleme iz hrvatske povijesti, ipak je časopis rado ustupao, i ustupat će, svoje stranice i temama iz povijesti svih naroda i narodnosti SFRJ, kao i pitanjima opće povijesti. Pojedine teme u časopisu privlačile su osjetno veću pažnju čitalaca, pa su pojedini brojevi ubrzo rasprodani u cijeloj nakladi. To su, uglavnom, bile zaokruženo obuhvaćene teme ili problemi koji su bili predmet diskusije ili polemike. Od toga je sedam brojeva časopisa u cijelosti ili najvećim dijelom imalo tematski sadržaj, tj. posvećen nekoj određenoj temi. Taj se oblik u radu i izdavanju časopisa pokazao veoma poželjnim i uspješnim. Treba ukazati i na to da je časopis objavio znatan broj raznovrsnih priloga iz povijesti

radničkog pokreta, KPJ, oslobodilačkog rata, revolucije i razdoblja socijalističke izgradnje u našoj zemlji.

Rubrikom »Izveštaji o znanstvenim rezultatima« časopis je zasigurno učinio važan korak dalje u potpunijem obavještavanju o pojedinim temama i problemima iz novije nacionalne povijesti, a nekoliko se priloga odnosilo i na područje stranih historiografija. Najveći broj tih priloga Urednički odbor je naručio od autora, što se pokazalo veoma korisnim jer su se dobile potrebne ekspertize, koje pomažu da se utvrdi stupanj istraživanja pojedinih pitanja.

Može se reći da je časopis osobitu pažnju poklanjao problemima metodologije historijske znanosti. Nastojali smo da što više negujemo posebnu rubriku za ta pitanja, ispunjavajući je različitim priložima, koji su otvarali pojedina temeljna pitanja metodološkog razvoja i usmjeravanja naše historiografije, te obavještavali o putovima razvoja historijske znanosti u svijetu. U tom pravcu Urednički odbor će nastojati da još više razvije interes za probleme metodologije historije.

Zasigurno je sustavno i kvalitetno kritičko praćenje znanstvenih rezultata ostalo najslabija strana našega časopisa. Njegovanje znanstvene kritike istaknuto je kao jedna od temeljnih zadaća Uredničkog odbora časopisa, ali je, na žalost, još uvijek osjetan raskorak između želja i postignutoga. To može, bez sumnje, da bude bar djelomično i potvrda toga da je znanstvena kritika jedna od najslabijih strana naše historiografije uopće, te da zbog toga mnogo zaostaje u svom razvoju. Postignutim istraživačkim rezultatima, koji su sve vidljiviji i po opsegu i po kvaliteti, nije još ni približno adekvatna kritička analiza historiografske proizvodnje koja bi pridonijela jasnijem utvrđivanju dostignutoga stupnja u razvoju naše historijske znanosti i njenom daljnjem usmjerenju. Ispunjavanje te praznine postavlja se ubuduće kao jedna od osnovnih zadaća pred Urednički odbor, u prvom redu kad je riječ o vrednovanju rezultata hrvatske historiografije.

Na kraju, činjenica da je »Časopis za suvremenu povijest« uspio izlaziti redovito punih deset godina i da je okupio tako velik broj suradnika potiče Urednički odbor i Institut za historiju radničkog pokreta Hrvatske, kao izdavača, da se još više založe za podizanje njegove kvalitete.

Urednički odbor